

Protokół

4. posiedzenia I. sesyi VII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 4. stycznia 1896.

Początek posiedzenia o godzinie 11. min. 40. przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Modest Karatnicki, Stanisław Niezabitowski, Mieczysław Urbański, Zdzisław Tarnowski.

Obecnych posłów 89.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstataje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, że przeciw protokołowi z drugiego posiedzenia nie wniesiono żadnych zarzutów, więc uważa go za przyjęty; protokół trzeciego posiedzenia jest złożony do przejrzenia w biurze sejmowem.

Sekretarz p. Zdzisław Tarnowski odczytuje spis wniesionych po dzień 4. stycznia b. r. petycyj, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji drogowej, L. s. 306, 307, 317, 328.

Komisji prawniczej, L. s. : 308, 320.

Komisji budżetowej, L. s.: 309, 310, 311, 314, 315, 316, 319, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 347, 348, 349, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 359, 362, 363, 373, 375.

Komisji petycyjnej, L. s.: 312.

Komisji gospodarstwa kraj., L. s.: 313, 318, 376.

Komisji szkolnej, L. s.: 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 358, 361.

Komisji przemysłowej, L. s.: 350, 351.

Komisji petycyjnej, L. s.: 360.

Komisji kolejowej, L. s. : 377.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacyj.

Sekretarz p. Stan. Niezabitowski czyta następującą interpelację do c. k. Komisarza rządowego:

Interpelacja

do JW. Pana Komisarza rządowego.

Drogą rozporządzenia wyłącznie tylko w jedynym kraju koronnym, to jest w Galicyi, zmuszeni są uczniowie szkół średnich nosić mundurki szkolne.

Zważywszy, że przymus noszenia mundurków szkolnych wprost czyni trudnem, a częstokroć uniemożliwia korzystanie z nauk uczniom biedniejszym, zwłaszcza pochodzącym ze stanu włościańskiego, przeto podpisani zapytują:

1) Czy wiadomem jest c. k. Rządowi, że mniej zamożni i biedni rodzice, nie mogą synów do szkół średnich wysłać

wskutek zaprowadzenia przymusu noszenia munduru szkolnego.

2) Wobec znanej i tylekrotnie podnoszonej w Radzie państwa biedy u naszego ludu, czy i kiedy zamysła c. k. Rząd znieść przymus noszenia munduru szkolnego.

Lwów 4. stycznia 1896.

Interpelant:
W. Szwed.

St. Nowakowski, A. Styła, Ostapczuk, Bojko, Okuniewski, A. Średniawski, Fr. Wójcik, Żardecki, Winniczuk, Krempa, Kramarczyk, Potoczek, Data, A. Z. Cielecki, Dr. Olpiński, Wachnianin.

Marszałek oznajmia, że interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Stanisław Niezabitowski czyta następujący wniosek;

W n i o s e k.

Podpisani posłowie wnoszą:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się c. k. Rząd ażeby:

1) w czasie jak najbliższym wniósł w Radzie państwa ustawę, zmieniającą postanowienia §. 21 rozporządzenia ministerstw spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i skarbu z dnia 3. lipca 1854 (D. p. p. 169) i §. 2 rozporządzenia tychże ministerstw z 28. września 1858 (D. p. p. 166) w ten sposób, iż *znosi się opłatę za doręczenia sądowe w kwocie po 17¹/₂ ct. dotychczas pobieraną i że doręczenia sądowe w sprawach cywilnych uskuteczniane być mają bezpłatnie;*

2) równocześnie wniósł ustawę, zmieniającą postanowienia § 380 procedury karnej w ten sposób, iż *skargi w sprawach karnych o przekroczenia z §. 487 do 497 u. k. mają być zaopatrywane odpowiednim stemplem w drodze rozporządzenia ustanowić się mającym i że dochodem tych opłat stemplowych mają być pokrywane wydatki na utrzymywanie posłańców sądowych.*

Pod względem formalnym proponują podpisani odesłanie tego wniosku do komisji prawniczej.

Lwów dnia 4. stycznia 1896.

d'Abancourt.
Wnioskodawca.

Jahl, T. Merunowicz, Dr. Jakliński, Vayhinger, Romanowicz, Fruchtman, Szczepanowski, Dworski, Dr. Olpiński, Rotter, Loewenstein, Słotwiński, L. Wisniewski, Pohorecki, Goldmann, Michalski, Pogonowski.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie tego wniosku postawi na porządku dziennym następnego posiedzenia.

Sekretarz p. Karatnicki czyta następującą interpelację do c. k. Komisarza rządowego.:

I n t e r p e l a c y a

posła Okuniewskiego i towarzyszy do c. k. Komisarza rządowego.

Przed 40 laty budowano gościniec strategiczny z Brzeżan do Podwołoczysk Gminy odrobiły swoją część konkurencyjną, ale oprócz tego były zmuszane do nadwyżki w robocie, za którą to nadwyżkę obiecano im zapłatę. dawszy arkusze, ile każdej gminie się należy. Należytość tę wypłacano maleńkimi częściami, ale największej części jeszcze i dotąd nie wypłacono. Na petycyę, wniesione z tego powodu przez niektóre gminy, Wysoki Sejm uchwałą z dnia 5. lutego 1895 wezwał c. k. Rząd krajowy, by tę sprawę zbadał i stosownie załatwił. Jednakże c. k. Namiestnictwo załatwiło ją w ten sposób, że tylko tym gminom, których uależytość nie dosięga sumy 100 zł. w. a. może być ta należytość w całości wypłaconę, zaś takim gminom, których należytość przewyższa kwotę 100 zł. w. a., mogłoby być wynagrodzenie teraz tylko w takim razie wypłaconem, jeżeli gmina deklaracją notaryalną zrzeknie się 40% z należącej się jej sumy i wszystkich zresztą

pretensyj; bez takiej zaś deklaracji nie mogłaby ta należność być wypłaconą z powodu braku funduszków, ale gminy musiałyby jeszcze długi czas czekać na wypłatę, która mogłaby nastąpić dopiero wtedy, gdy wszystkie zaległości czynne tego funduszu zostaną ściągnięte.

Jakkolwiek to postanowienie c. k. Namiestnictwa przyznaje formalnie prawność pretensyj gmin, to jednak co do swej istoty jest ono niesprawiedliwe i niesłuszne. Gminom, które swoją pracę, do jakiej nie były obowiązane dały jeszcze przed 40 laty za przyobiecaną i pisemnie zagwarantowaną im zapłatę, należy się ta zapłata bez względu na to, czy i kiedy władze ściągają wszelkie zaległości, które do ściągnięcia mogłyby władze w nieskończoność przewlekać, albo i zupełnie go zaniechać. Władze nie mogą tu być uważane jedynie za pośredników w ściąganiu zaległości od drugich stron, z którymi gminy nie miały nic do czynienia, ale muszą być uważane za rzeczywistych zapłaty. Żądanie, by gminy zrzekły się 40% z należącej się im sumy, podrywa zaufanie w bezpieczeństwo prawne i jest tem bardziej niesprawiedliwe, że gminy te już 40 lat czekają na zapłatę i że inaczej należałaby się im wypłata nie tylko całej sumy, ale i odsetek od tejże, przez którą suma ta wzrosłaby do pięciokrotnej wielkości, pominiawszy już to, że gminy, oprócz przymusowych robót, jakie na nich nałożono, doznawały wtedy, jak stwierdzają żyjący jeszcze dziś świadkowie, różnych nieuprawnionych zdzierstw, a nawet ciężkich znęcań się, zwłaszcza ze strony dozorców budowy dróg. Wspomniane żądanie c. k. Namiestnictwa jest tem bardziej niesłuszne i niepolityczne, że gminy, do których to żądanie jest stawiane, znajdują się przeważnie w złym położeniu materialnem, i nie są w stanie opędzić swoich najpilniejszych potrzeb, wskutek czego członkowie gminy przeciążeni są nadmiernymi ciężarami, którym nie mogą już wydołać tak, że ta okoliczność pomiędzy innymi przyczynia się też do masowej emigracji naszego ludu i do jego największego niezadowolenia.

Z tych powodów zapytują podpisani: Czy i co zamysła c. k. Rząd uczynić, by należność, przypadającą gminom za roboty nadobowiązkowe przy wspomnianych drogach, została im bezzwłocznie i w całości wypłaconą.

Lwów dnia 3. stycznia 1896.

Dr. Okuniewski.

T. Zajęczkowski, St. Nowakowski, Ostapczuk, Niebydowiec, Data, Bojko, A. Średniawski, A. Styła, Wachnianin, Kulczycki, Barwiński, Karatnicki, Kramarczyk, Dr. Olpiński, Żardecki.

Marszałek oznajmia, że interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Karatnicki czyta następującą interpelację do c. k. Komisarza rządowego:

Interpelacya

w sprawie miejscowej regulacyi Sanu koło Torek i t. d.

Pismem z dnia 20. września 1894 r. l. 2306 zawiadomił Wydział Rady powiatowej Przemyskiej Zwierzchność gminną w Torkach, że Wydział krajowy reskryptem z dnia 13. sierpnia 1894 l. 23166 oznajmił, iż subwencya z krajowego funduszu powodziowego, przyznana na regulację Sanu koło Torek, Pozdzicza, Nakła, Stubna i Stubienka, nie może być zużytkowaną w tymże roku 1894, gdyż c. k. Namiestnictwo z powodu braku planów nie mogło zarządzić budowy do końca czerwca 1894 r. Z tego powodu Wydział krajowy odniósł się do c. k. Namiestnictwa o sporządzenie potrzebnego projektu, by ta miejscowa regulacya mogła być przeprowadzoną przynajmniej w przyszłym roku, t. j. w roku 1895. Tymczasem minął już rok 1895, a nieuregulowany San wyrządza we wspomnianych wsiach co roku olbrzymie szkody, w ostatnich zaś czasach, t. j. w dwóch (ostatnich) latach w samych Torkach podmuliała woda i zabrała co najmniej 10 mor-

gów gruntu, co zostało sprawdzone przez geometra powiatowego. A ponieważ subwencya krajowa na tę miejscową regulację już od roku 1894 leży bez użytku, przeto podpisani zapytują Jego Ekscelencyę Pana Namiestnika :

Jaka jest przyczyna tak długiego przewlekania tej sprawy w c. k. Namiestnictwie i czy zamierza c. k. Rząd w jaknajkrótszym czasie poczynić wszelkie od niego zależące kroki, by zaraz z początkiem wiosny roku 1896 przystąpiono do tej regulacji, by tym sposobem ochroniono wspomniane wsie od dalszych szkód?

Lwów dnia 4. stycznia 1896.

Stefan Nowakowski.

Andrzej Średniawski, Fran. Krempa, Bojko, Wójcik, Styła, Winniczuk, Ostapczuk, Potoczek, Data, Wachnianin, Kramarczyk, Karatnicki, Okuniewski, T. Zajączkowski, Kuleczycki.

Marszałek oznajmia, że interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Urbański, czyta następującą interpelację do c. k. Komisarza rządowego.

I n t e r p e l a c y a

Do Pana Komisarza rządowego.

Na posiedzeniu z dnia 4. lutego 1895 po wziął Sejm następującą uchwałę:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd, aby się do Najwyższego postanowienia z dnia 4 czerwca 1869 i całego ministwa z dnia 5. czerwca 1869 (Dz. u. kr. Nr. 24) po myśli i duchu tych rozporządzeń ściśle i bez uchylania się od tych postanowień stosował.

Gdy dotąd nie wiadomo, jaki skutek ta uchwała odniosła — zapytują podpisani:

Co uczynił c. k. Rząd wskutek powyższej uchwały i jakie w tym przedmiocie poczynił zarządzenia.

Interpelujący:
M. Michalski.

Jahl, Fruchtmann, Żardecki, Vayhinger, A. Rayski, Romanowicz, Rotter, T. Merunowicz, Dr. Bernadzikowski, Wójcik, Dworski, Dr. N. Loewenstein, Pogonowski, L. Wiśniewski, Słotwiński, Pohorecki, Szczepanowski, Dr. Jakliński, Dr. Olpiński, d'Abancourt.

Marszałek oznajmia, że interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Urbański, czyta następujący wniosek:

W n i o s e k.

Zważywszy, że obowiązująca ustawa drogowa w skutek nierównego rozkładu ciężarów jest niesprawiedliwą;

zważywszy, że do równomiernych opłat jako podstawa obliczenia służyć może jedynie wysokość opłacanych podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesji sejmowej przedłożył projekt ustawy drogowej, oparty na następujących zasadach:

1. Prestacje w naturze zuosi się w zupełności.

2. Do budowy i utrzymania dróg gminnych przyczyniać ma się tak gmina jak również i obszar dworski opłatą w gotowych pieniądzech.

3) Gmina i obszar dworski płaci należytość rozłożoną równomiernie jako dodatek do podatków bezpośrednich.

4. Przypadającą zapłatę w gotowiznie wolno będzie odrobić w naturze i w tym celu Rada powiatowa oznaczy corocznie wartość dnia roboczego.

5. Obowiązek obszarów dworskich wydawania materiału drzewnego o ile przeciętna wartość tegoż nie przewyższa w ciągu roku 5% dodatków do opłacanych przez obszar dworski podatków bezpośrednich, zuosi się w zupełności.

6. Budowa i utrzymanie mostów należy pod bezpośredni zarząd Wydziału powiatowego.

7. Fundusz powiatowy dróg gminnych powstaje z dodatków do podatków nałożonych przez Radę powiatową.

Lwów dnia 3. stycznia 1896.

Bolesław Żardecki.

Wnioskodawca.

Kramarczyk, Warzecha, Dworski, Goldmann, Fruchtmann, Dr. Bernadzikowski, Fr. Krempa, Vayhinger, Wójcik, Löwenstein, Data, Potoczek, Dr. Olpiński, Klemensiewicz, Słotwiński, L. Wiśniewski, M. Michalski, A. Styła, A. Średniawski, Jahl, Bojko.

Marszałek oznajmia, iż pierwsze czytanie tego wniosku postawi na porządku dziennym następnego posiedzenia.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie wniosku p. Wachnianina w sprawie emigracji ludu.

P. Wachnianin uzasadnia swój wniosek a pod względem formalnym wnosi odesłanie wniosku do osobnej, wybrać się mającej komisji emigracyjnej złożonej z 15 członków.

Izba uchwała wybór komisji emigracyjnej, a następnie w oddzielnem głosowaniu uchwała, iż komisya ta składać się ma z 15 członków.

Marszałek oznajmia, iż wybór tej komisji postawi na porządku dziennym następnego posiedzenia.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Fruchtmanna w sprawie prestacji gmin miejskich na płace nauczycieli szkół ludowych.

P. Fruchtmann uzasadnia swój wniosek a pod względem formalnym wnosi odesłanie wniosku do komisji szkolnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Krośnieńskiego.

Sprawozdawca p. Chamiec czyta sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Augusta Gorayskiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Krośnieńskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Mysłenickiego.

Sprawozdawca p. Chamiec czyta sprawozdanie Wydziału krajowego zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Andrzeja Średniawskiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Mysłenickiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Rzeszowskiego.

Sprawozdawca p. Chamiec czyta sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Adama Jędrzejowicza na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Rzeszowskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Tarnobrzskiego.

Sprawozdawca p. Chamiec czyta sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone następującym wnioskiem.

Wysoki Sejm raczy wybór p. Zdzisława Tarnowskiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Tarnobrzskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego Wielickiego.

Sprawozdawca p. Chamiec czyta sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Karola Czecha na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Wielickiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze trzech posłów na Sejm krajowy z kuryi większych posiadłości byłego obwodu Brzeżańskiego.

Sprawozdawca p. Chamiec czyta sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy wybór pp. Dra Józefa Wereszczyńskiego, Emila Torosiewicza i Mieczysława Onyszkiewicza na posłów z kuryi większych posiadłości byłego obwodu Brzeżańskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze trzech posłów na Sejm krajowy z okręgu wyborczego większych posiadłości byłego obwodu Złoczowskiego.

Sprawozdawca p. Chamiec czyta sprawozdanie Wydziału krajowego zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy wybór pp. Wincentego Gnoińskiego, Oskara Schnella i Alfreda Steckiego na posłów z kuryi większych posiadłości byłego obwodu Złoczowskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze trzech posłów na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Krakowa.

Sprawozdawca p. Chamiec czyta sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy wybór pp. Dra Ferdynanda Weigla, Dra. Henryka Jordana i Jana Rottera na posłów do Sejmu krajowego z okręgu wyborczego miasta Krakowa uznać za ważny.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek.

Marszałek wzywa sekretarza p. Zdzisława Tarnowskiego do odczytania roty przyrzeczenia, zaś posłów, których wybór został dziś sprawdzony, do złożenia przyrzeczenia

Sekretarz p. Zdzisław Tarnowski odczytuje rotę przyrzeczenia.

Przyrzeczenie składają na ręce Marszałka pp. Gorayski, Średniawski, Adam Jędrzejowicz, Zdzisław Tarnowski, Wereszczyński, Onyszkiewicz, Schnell, Gnoiński, Stecki i Rotter.

Następuje:

Propozycja Wydziału krajowego w sprawie wyboru 3 członków Rady nadzorczej Banku krajowego.

Sprawozdawca p. Edward Jędrzejowicz czyta sprawozdanie Wydziału krajowego.

Marszałek zwraca uwagę, że można głosować tylko na kandydatów, zaproponowanych przez Wydział krajowy, albo wstrzymać się od głosowania, głosowanie na innych kandydatów nie jest dopuszczalne.

Marszałek powołuje na skrutatorów pp. Kraińskiego, Jahla, Kramarczyka, Hamoraka i Stanisława Dzieduszyckiego.

Po zebraniu kartek głosowania, wzywa Marszałek komisję skrutacyjną, aby dokonała skrutynium, a tymczasem prosi sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacji.

Sekretarz p. Urbański czyta następujący wniosek:

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o pisarzach gminnych w gminach wiejskich.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ustanawiam co następuje:

Art. I.

Do załatwiania czynności pisarskich, wpływających z własnego i poruczonego zakresu działania, obowiązana jest Rada gminna dodać Zwierzchności gminnej uzdolnionego pisarza gminnego.

Jeśli który z członków Zwierzchności gminnej czynności pisarskie sam załatwiać się zobowiąże, może Wydział powiatowy uwolnić gminę od obowiązku utrzymywania osobnego pisarza na tak długo, dopóki ten członek Zwierzchności gminnej te obowiązki pełnić będzie. Uwolnienie to może Wydział powiatowy każdego czasu cofnąć.

Art. II.

Pisarzem gminnym może być tylko ten, kto

- a) jest obywatelem austriackim i
- b) pozyskał świadectwo uzdolnienia, wydane przez komisję egzaminacyjną, do egzaminowania kandydatów na pisarzy gminnych ustanowioną, albo uwolnienie od egzaminu w myśl art. VII.

Art. III.

Dla uzyskania świadectwa uzdolnienia winien kandydat na pisarza gminnego złożyć na egzaminie przed Komisją egzami-

nacyjną dowody znajomości ustaw i przepisów, odnoszących się do całego zakresu działania Zwierzchności gminnych tak własnego jak poruczonego oraz znajomości manipulacyi urzędowej i kasowej.

Art. IV.

Komisya przypuści do egzaminu tylko tego kandydata, który złoży świadectwo nienagannego życia, wydane przez Zwierzchność gminną jego zamieszkania, a potwierdzone przez jego władzę duchowną i c. k. polityczną władzę powiatową.

Art. V.

Komisye egzaminacyjne dla kandydatów na pisarzy gminnych ustanowione będą we Lwowie, Krakowie, Bochni, Tarnowie, Nowym Sączu, Jasle, Sanoku, Rzeszowie, Przemyśle, Samborze, Stryju, Stanisławowie, Kołomyi, Czortkowie, Tarnopolu, Złoczowie, Brzeżanach i Żółkwi.

Każda z tych komisyj składać się ma z przewodniczącego lub jego zastępcy, których mianować będzie c. k. Namiestnik w porozumieniu z Wydziałem krajowym i z dwóch członków lub ich zastępców. Jednego członka komisyi i tegoż zastępcę mianowhé będzie c. k. Namiestnik, drugiego zaś i jego zastępcę Wydział krajowy.

Przewodniczący i członkowie komisyi, tudzież ich zastępcy, mianowani będą na rok jeden.

Egzamina odbywać się mają dwa razy do roku w dniach, które każda komisya oznaczać i ogłaszać będzie.

Art. VI.

Osobne rozporządzenie, wydane przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, określi bliższe szczegóły co do przyjmowania zgłoszeń kandydatów i przypuszczania ich do egzaminu, co do przedmiotów egzaminu, sposobu egzaminowania i klasyfikowania kandydatów, oraz wydawania im świadectw.

Art. VII.

Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem może w uwzględnieniu szczególnych okoliczności uwolnić od zdawania egzaminu osoby, które za zdolne do pełnienia obowiązków pisarza gminnego uzna.

Art. VIII.

Kto z powodu czynów karygodnych wykluczonym jest od obieralności do Rady gminnej, nie może być pisarzem gminnym.

Art. IX.

O każdej zmianie w osobie pisarza gminnego, powinna Zwierzchność gminna Wydziałowi powiatowemu, przy załączeniu odpisu powziętej przez Radę gminną uchwały w 14 dniach donieść i świadectwa jego uzdolnienia, życia nienagannego, oraz dotychczasowego zatrudnienia przedłożyć i przytem podać, jakie Rada gminna wynagrodzenie mu przyznała.

Art. X.

Za zezwoleniem Wydziału powiatowego, w porozumieniu z polityczną władzą powiatową wydanem, może pisarz gminny pełnić urząd pisarski w kilku gminach, należących do tego samego powiatu.

Art. XI.

Osoby, pełniące już obecnie urząd pisarzy gminnych, mogą być pozostawione i nadal na swoich posadach lub inne posady pisarskie uzyskać, winny jednak do dwóch lat od wejścia w życie niniejszej ustawy, złożyć dowód uzyskanego świadectwa uzdolnienia albo uwolnienia od egzaminu. (Art. II i VII).

Art. XII.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w sześć miesięcy po jej ogłoszeniu w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

Art. XIII.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Wnioskodawca
Fruchtman.

Romanowicz, L. Wiśniewski, Vayhinger, Klemensiewicz, Dworski, T. Merunowicz, Szczepanowski, Goldmann, d'Abancourt, Dr. Jakliński, Pogonowski, Rayski, Pohorecki, Słotwiński, Rotter, Dr. Loewenstein.

Marszałek oznajmia, iż pierwsze czytanie tego wniosku zamieści na porządku dziennym następnego posiedzenia.

Sekretarz p. Stan. Niezabitowski czyta następujący wniosek:

W n i o s e k.

Przywilej Banku austro-węgierskiego kończy się z dniem 31. grudnia 1897 r., zatem kwestya przedłużenia tego przywileju będzie wkrótce traktowaną przez c. k. Rząd, a następnie przez Radę państwa.

W obec potężnego wpływu, jaki wywiera Bank, wyposażony przywilejem emisji not bankowych, na stosunki ekonomiczne, korzystać należy ze sposobności, którą następczają rokowania o odnowienie przywileju bankowego, i żądać należy takich zmian w statutach i organizacji Banku, jakie w interesie normalnego ukształtowania i rozwoju stosunków kredytowych kraju naszego są pożądane.

Z tych powodów wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:
następującą rezolucję:

Wzywa się c. k. Rząd, aby przy rokowaniach w sprawie przedłużenia przywileju Banku austro-węgierskiego i przy rewizji statutów Banku miał na uwadze potrzebę zmiany organizacji Banku w tym kierunku.

a) aby zapewnionym został c. k. Rządowi stanowczy wpływ na wykonanie postanowień statutu, tudzież ingerencya w zarządzie centralnym Banku (Geschäftsleitung) w tym celu, aby uprawnione potrzeby kre-

dytowe wszystkich krajów monarchii należycie były uwzględnione;

b) aby w postanowieniach statutowych o głównym kierownictwie i kontroli interesów bankowych, które sprawuje obecnie Rada generalna, zastrzeżony został taki skład tego naczelnego organu administracji Banku, któryby umożliwił zastępywanie interesów i potrzeb kredytowych naszego kraju przez osoby z naszymi stosunkami obeznane;

c) aby interesa rolnictwa i przemysłu rolniczego zostały należycie uwzględnione w dziale kredytu wekslowego, przez Bank udzielanego, tudzież aby zawodowym reprezentacyom rolników przyznano stosowny wpływ na nominację cenzorów.

Lwów dnia 4. stycznia 1896.

Wnioskodawca
Skałkowski.

Dworski, d'Abancourt, Goldmann, Szczepanowski, T. Merunowicz, Dr. Olpiński, Rayski, Fruchtmann, Dr. N. Loewenstein, Klemensiewicz, Słotwiński, Pohorecki, L. Wiśniewski, Vayhinger, Rotter, Balzer, St. Niezabitowski, Pilat, Fr. Rozwadowski, Onyszkiewicz, Stadnicki, A. Dembowski, Brykczyński, Gnoiński, Stanisław Dzieduszycki Krzysztofowicz, Mikołaj Torosiewicz, Stanisław Polanowski, Starzyński, Fr. Jędrzejowicz, Wincenty Kraiński, Gorayski, Romanowicz.

Marszałek oznajmia, iż pierwsze czytanie tego wniosku zamieści na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Sekretarz p. Stanisław Niezabitowski czyta następującą interpelację do c. k. Komisarza rządowego.

I n t e r p e l a c y a

Do Jaśnie Wielmożnego Pana Komisarza rządowego.

Ponieważ indywidualny pobór podatków od kontrybuentów przez miejscowe organa Zwierzchności gminnych został zniesiony, natomiast przydzielony c. k. Urzę-

dom podatkowym wskutek czego w powiecie Białskim miasto Kęty wniosło przed dwoma laty prośbę o otwarcie nowego c. k. Urzędu podatkowego w Kętach, a to z powodu, iż miasto powiatowe Biała z główną siedzibą c. k. urzędu podatkowego jest położone na samym krańcu Galicji a tem samem i samegoż powiatu, wskutek czego bardzo znaczna ilość gmin a osobiwie okręgu sądowego Kęckiego musi udawać się o 2—4 mile do powiatowego miasta Białej z podatkiem narażając się przeto na bardzo znaczne straty.

Dla tego podpisani zapytują a zarazem proszą o ile Wysoki Rząd nie byłby łaskaw jak najrychlej przyspieszyć otwarcie nowego c. k. Urzędu podatkowego w Kętach?

Lwów dnia 3. stycznia 1896.

Interpelujący
Fr. Kramarczyk.

Warzecha, Potoczek, Data, Okuniewski, Bösner, Zardecki, Klemensiewicz, Nowakowski, Bojko, A. Styła, F. Krempa, Ostapczuk, Wójcik, Winniczuk.

Marszałek oświadcza, że interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Urbański odczytuje następujący wniosek:

W n i o s e k.

Zważywszy, że rozszerzenie wiedzy rolniczej najdzielniej może przyczynić się do podźwignienia rolnictwa i stanu rolniczego

zważywszy, że szkoły rolnicze są u nas nieliczne, gęstszego zaś ich zakładania w najbliższym czasie nie pozwala względ na konieczność utrzymania równowagi w budżecie krajowym jak też brak sił nauczycielskich,

zważywszy, że należyte zorganizowanie nauki wędrowniej tudzież urządzania kursów specjalnych kilku lub kilkunastu dniowych zdolne są wywołać w doraźny sposób znaczny rozwój rolnictwa w całym kraju

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Poleca się Wydziałowi krajowemu :

1) Aby przeprowadził organizację nauki wędrowniej i ujął ją w pewien system, tak aby nauczyciele wędrowni krajowi i wyznaczeni ze strony poszczególnych towarzystw gospodarskich działać mogli podług programu z góry postanowionego i aby w tym celu zwoływał corocznie konferencje dla ułożenia szczegółowego planu czynności tak dla nauczycieli wędrownych jak też lustratorów gospodarstw włościańskich.

2) Aby wziął pod rozwagę i ewentualnie w życie wprowadził kursa z różnych działów rolnictwa, mianowicie kursa wakacyjne dla nauczycieli ludowych.

3) Aby wszedł w rokowania z c. k. Rządem co do ponoszenia kosztów urzędzenia kursów specjalnych

Lwów dnia 4. stycznia 1896.

Wnioskodawca :

Krzysztofowicz,

Gniewosz, Tyszkowski, Theodorowicz, B. Horodyski, J. Puzyna, Sala, Sozański, Schnell, Onyszkiewicz, Stanisław Dzieduszycki, Rudrof, Kozłowski, Stecki, Mikołaj Torosiewicz, D. Słonecki.

Marszałek oznajmia, iż pierwsze czytanie tego wniosku zamieści na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Marszałek wzywa komisję skrutacyjną do podania wyniku wyboru trzech członków Rady nadzorczej Banku krajowego.

Sprawozdawca p. Hamorak zdaje sprawę ze skrutynium tego wyboru.

Na 86 głosujących, wybrani zostali jednogłośnie pp. : Hipolit Bochdan, Henryk Kieszkowski i Karol Schayer.

Marszałek konstatuje rezultat powyższego wyboru.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie, naznaczając najbliższe z powodu świąt obrz. gr. kat. na czwartek 9. stycznia b. r., godzinę 11. przed południem i oznajmia, że porządek dzienny zostanie posłom rozesłany do domów. Zarazem zapowiada Marszałek, że na porządku dziennym najbliższego posiedzenia postawione zostaną pierwsze czytania wszystkich dotąd zgłoszonych wniosków.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. minut 30 po południu.

Marszałek krajowy :

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze :

Zdzisław Tarnowski w. r.
Stanisław Niezabitowski w. r.